

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznika. — Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne viračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Sloški trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Anglija bo uztrajala na novi poti

Nove izjave angleške vlade v parlamentu — Zunanje politična debata v obeh zbornicah
Angleška javnost solidarna z novo zunanjim politiko svoje vlade

London, 4. aprila, d. Včeraj se je pričela v spodnjem zbornici, kakor tudi v senatu z velikim zanimanjem pričakovana zunanjopolitična debata, na kateri sta podala min. predsednik Chamberlain in zunanj. minister Halifax nove izjave glede na se danij razvoj mednarodnih dogodkov.

Debato v spodnjem zbornici je otvoril popoldne delavski vodja posl. Greenwood, ki je dejal, da pričakuje parlament od predsednika vlade izjavko, iz katere bo razvidno, da se ustvarja zanesljiv sistem medsebojne zaščite. Če pokaže angleški parlament odločnost, bo vsem svetu jasno, da je britanski narod voljan sodelovati z drugimi narodi, da se ublaži človeško trpljenje in ustvari nepremagljiv jez pred napadi. Britanska vlada se ne sme zadovoljiti s svojo petkovno izjavko v spodnjem zbornici, ker Poljska ni edina država, ki bi se v danem trenutku mogla čutiti ogrožena. Zato po njegovem mnenju Chamberlainova petkova izjava ne zadošča, ker je vznemirjenost v nekaterih državah nastala samo zaradi napačnega pojmovanja britanske politike.

V odgovoru je predsednik vlade Chamberlain izjavil med drugim:

Posl. Greenwood nam je v petek obljubil, da bo današnja debata, v kolikor bo od njega odvisno, na dostojni višini. Ugotovljajmo, da je svojo obljubo izpolnil. Mislim, da boste istih misli, če rečem, da se mi danes ponuja priložnost dotakniti se mnogo več takih stvari, o katerih oba enako mislimo, kakor tistih, o katerih nisva istih misli.

Zelim orisati položaj, kakršen je v resnici. Ko je lord Cramborne v petek predlagal odločitev debate, sem bil enakega mnenja in sicer ne toliko zato, ker sem misli, da se z debato samo ne da nič doseči, temveč zato, ker sem misli, da se v soboto in nedeljo ne morejo pojavit takе okoliščine, ki bi mi dale priložnost, da zbornici povem več, kakor sem mogel takrat povedati. Posl. Greenwood lahko jasno orisuje misli in želje, toda pomisli mora, da zame to ni tako lahko. V trenutku, ko vodim razne razgovore, ne morem se jasno povediti, o čem razpravljamo, vsekakor pa upam, da bo današnja debata pokazala, da je v načelu vsa zbornica soglasna v odobravanju izjave, ki jo je v petek podala britanska vlada, in da je prav tako soglasna v svoji odločnosti, da ukrene vse, kar bo potrebno, da dobi ta izjava realno vrednost. Če se bo debata gibala v tej smeri, se bo moglo reči, da je bila zelo koristna.

Ponekod so označili moje petkovno izjavo za začasen ukrep. Sam sem poudaril, da ima služiti za prehodno dobo, nakar se ima nadomestiti z nečim popolnejšim in še bolj realnim. Izjava, ki sem jo v petek podal v imenu britanske vlade, pomeni važno spremenitev zadržanja Velike Britanije, pomeni, če že ne nogeva razdobja, vsej novo izhodišče v britanski zunanjosti politiki, ker smo opustili svoje dosedanje racionalistične ideje. Ko smo podali to izjavo, nismo misili na kak obmejni incident, temveč na velike stvari, ki se včasih skrivajo za obmejnimi incidenti. Prepičan sem, da bi se poljski narod uprl, če bi bil resno ogrožen, toda v tem primeru bi se poljski narod lahko zanesel na pomoc Velike Britanije in Francije.

Zaradi najnovnejših dogodkov so razna zatrjevanja izgubila svojo vrednost, ker so omajala zaupanje ter prisiliti britansko vlado k omenjeni pomembni poti. Ne trdim, da bi obstajala kakšna uradna nemška grožnja, mislim pa, da ne pretiravam, če rečem, da je postala jasnost vsega sveta vznemirjena in razburjena zaradi nevarnih dogodkov. Mislim, da je bila naša država enega konca do drugega istih misli, da moramo jasno opredeliti svoje stališče, da moramo nekaj storiti, da ne bo nič v dvomih glede tega našega stališča, pa naj se zgodi kakršni. V tem ni nobene grožnje na nemški naslov, dokler bo Nemčija hotela ostati dobra soseda. Nikakor ne želimo groziti velikemu nemškemu narodu, kakor tudi ne želimo, da bi našemu narodu kdaj grozil.

Mnogo smo pričakovali od priprav za trgovinska pogajanja z Nemčijo, ki so se moralni zaradi nedavnih dogodkov odločiti; toda Nemčija je podvzela korak, ki ni bil usoden le za trgovinska pogajanja, nego je povzročil, da so nastale o nemški politiki povsem nove koncepcije, da je nastal položaj, v katerem za mednarodno sodelovanje tako nujno potrebnega zaupanja ne bo mogoče tako lahko obnoviti.

Se pred kratkim so govorili, da Anglija v nobenem primeru ne bo dala nikakih garancij, da se ne bo vezala na kontinentalne interese. Zgodilo se je drugače. Toda jamstva, ki smo jih dali sedaj, so jamstva, ki ne streme za tem, da bi se Nemčiji namenoma povzročili kakršnaki skoda, ne go so le takega znaka, da se učinkovito prepreči poskus izvajevanja oblasti nad svetom. Ni Poljska edina, ki bi se lahko v danem trenutku znašla v nevarnosti. Dogodki zadnjih tednov so pokazali, da so se

povajile skrbi in resni pomisli tudi v nekaterih drugih državah. Naj bo to utemeljeno ali ne: če ne bo izvzvana potreba, se sporazui, ki ga pripravljamo, pač ne bo nikoli uveljavil. V Evropi bo spet lahko zavladal mir in sporazum bo v takih okoliščinah kmalu lahko prisel spet pozabovo. Naj bo rezultat sedanjih posvetovanj že kakršenkoli, eno moramo poudariti, da namen sporazuma ne bo nikoli ogražati Nemčije. Naravnost fantastično bi bilo taku angleško sodelovanje z drugimi evropskimi narodi smatrati za politiko, ki naj bi dovedla do obkoljenja Nemčije. V resnici je to zgolj politika samoobrambe.

Kar se tiče Rusije, nismo oporekali noben trenutek, da ne obstajajo med našo državo in Rusijo ideološke razlike, ki se tudi v ničemer niso izpremenile. Te ideološke razlike morejo še nadalje obstojati, vendar pa pri vprašanjih, za katera gre, ne prihajajo v poštev, ker gre edino za ohranitev neodvisnosti obeh držav, a tudi za neodvisnost vseh drugih morebitih ogroženih držav. Pripravljeni smo pristati na sodelovanje z vsakim narodom, ne glede na notranji politični sistemi, če gre le za to, da se skupno obranimo nevarnosti.

Vse dečele britanskega imperija, tudi najbolj oddaljene, so doslej vedno ludno spremljale vsa prizadevanja za ohranitev miru, polne upanja, da jih bo kraljal uspeh. Tudi predsednik Zedinjenih držav Roosevelt je v noveletni poslanici v svoji izjavi ob koncu januarja poudaril, da država, ki hoče zatirati kak drug narod, že samo s tem ograža svetovni mir in da je za to treba takšnim težnjem v pravem času postaviti jez. Zato so najnovejši dogodki morali pri mnogih ljudeh vzbudit vtis, da se že kaže stremljenja, o katerih je govoril predsednik Zedinjenih držav.

Zato odobrava ves britanski imperij našo politiko. Naša akcija, ki se ni končana, temveč se še začenja, ne pomeni pot v vojno, ki ne more ničesar akončno urediti in ki nikomur ne more prinesi dejanskega dobička, ampak v novo dobo, kjer bo zdrav razum zmagal nad silo in kjer bodo pravilno označeni razlogi vedno več veljati kakor grožnje.

Chamberlainov govor je sprejela zbornica z viharnim odobravanjem.

Debata

V debati se je namestnik predsednika delavske stranke posl. Greenwood izjavil solidarnega z izjavami predsednika vlade ter je poudaril: Ce bo zbornica še noco zaključila svojo sejo, bo to znanje, da smo z vsemi narodi za najtesnejše sodelovanje, v katerem naj se zgradi skupno obramba.

Zastopnik liberalne opozicije Sinclair je v svojem govoru poudaril, da je vladna izjava o pomoci Poljski prislva o pravem času. Zato debata ne bo jalova, če bo dokazala vsemu svetu, da je ta zbornica, izvzemši morda nekatera posamezna, popolnoma složna v odobravanju te izjave in politike, ki jo ta izjava predstavlja, in da bo ta zbornica kakor en mož podprtja vladu v praktičnem izvajjanju te politike. Nova britanska zunanjost politika ne stremi za tem, da zagotovi Veliki Britaniji zmago v morebitni bodoči vojni, temveč za tem, da vojni prepreči, najbolj: način za preprečenje vojne pa je v tem, da se že vnaprej načini jez proti vsakemu možnemu napadu.

Zato je Halifax dejal, da se nadaljuje razgovor z nekaterimi vladami, da se izdajo ukrepi za obnovno zaupanje, vendar pa za zdaj še ne more povečati podrobnosti o tem.

Nato je lord Halifax omenil obisk poljskega zunanjega ministra, polkovnika Becka v Veliki Britaniji. Rekel je, da daje ta očisk prisluh za vnaprej proučitev mnogih problemov, ki spadajo v splošno korist. V času ko je britanska vlada proučevala položaj z željo, da bi čim več pripravila položaj skoraj nemška vlada. Sprito tega se ni treba čuditi, da tudi nekaterje druge države misijo, da bi mogla biti njihova neodvisnost ogrožena.

Dalej je Halifax dejal, da se nadaljuje razgovor z nekaterimi vladami, da se izdajo ukrepi za obnovno zaupanje, vendar pa za zdaj še ne more povečati podrobnosti o tem.

Nato je lord Halifax omenil obisk poljskega zunanjega ministra, polkovnika Becka v Veliki Britaniji. Rekel je, da daje ta očisk prisluh za vnaprej proučitev mnogih problemov, ki spadajo v splošno korist. V času ko je britanska vlada proučevala položaj z željo, da bi čim več pripravila položaj skoraj nemška vlada. Sprito tega se ni treba čuditi, da tudi nekaterje druge države misijo, da bi mogla biti njihova neodvisnost ogrožena.

Sredi debate je državni podstajnik za zunanje zadeve Buttler na iniciativi nekega prejšnjega govornika dal nadaljnja pojasnila o sobotni Chamberlainovi garancijski izjavi. Naglasil je, da so bili uradni krog presezeni spriči poskušev, da bi se izjava ministrskega predsednika podača kakorkoli omejila, Angleška vladai s svojo izjavo nikakor ni hotela vplivati na Poljsko in njene odnosaje z Nemčijo. Nedvomno je sicer, da bo poljska vlada angleško odslej stalno informirala o razvoju položaja, a storila bo to kot partnerica pogodbe, ki bo v kratek sklep.

Debate se je udeležil tudi Winston Churchill, ki je izjavil, da v celoti odobrava Chamberlainovo stališče. Tudi on je poudaril, da nične v Veliki Britaniji

vprašanje. Po tem sklepnu ne moremo iti več nazaj. Izjava predsednika vlade predstavlja mnenje vseh članov vlade. Anglija nima namena izvršiti napada na kak del sveta in zato naše novo zunanjopolitično stališče ni napravljeno proti svobodi kakih držav, pomeni pa, da se bomo postavili v bran proti vsem dominacijam v Evropi. Nemci trdijo, da imajo pravico do življenjskega prostora. Tega jim nihče ne odrek, toda nemški narod ne more svojega življenjskega prostora osnovati na račun življenjskega prostora malih narodov. Na diplomatskem področju je treba izvršiti še mnogo dela, toda kakršniki bodo ti diplomatski poslani, biti morajo jasni in dolohni. Tudi v državi sami je veliko poslov še nedokončanih. Mislim, da bo delo za dovršitev teh poslov združilo vso državo.

Debata se je končala brez glasovanja.

Halifaxove izjave

London, 4. aprila br. V zgornji zbornici, ki je zasedala že popoldne, je zunanj. minister lord Halifax med drugim poudarjal:

Postopanje angleške vlade se je po sobotni izjavi ministrskega predsednika Chamberlaina v spodnjem zbornici v nekaterih evropskih državah označilo tako, kar da gre za obkolitev Nemčije. Dejstvo je, da je zrasla v Evropi močna Nemčija. Ravn tako je dejstvo, da so se v raznih državah pojavile bojazni o njenih nadaljnjih namerah. Nastala je instinktivna reakcija, utemeljena po dejstvu, spričo katerih ni mogoče govoriti, da bi bila ta reakcija povzročena od kakršne druge sile.

Naša garancijska izjava, je dejal lord Halifax, pomeni novo smer v britanski politiki. Poudariti moram, da smo jo podelili le zaradi tega, da bi omogočili obnovno normalnih razmer v Evropi.

Teh skrb polnih dneh je bila britanska vlada trajno v zelo ozkih stikih s francosko vladom. Ves čas se je mogla ugotoviti enakost naziranja obeh vlad. Britanska vlada je v vsakem primeru mogla racunati z izkrenim sodelovanjem francoske vlade.

Lord Halifax je nato orisal okoliščine, v katerih je prišlo do Chamberlainove izjave. Rekel je, da je še konec januarja kazalo, da ne bo nobenega novega pojava, ki bo mogel kaliti zaupanje v Evropi, in da je prišla doba, ko se bo varnost po malem utrdila. Britanska vlada si je prizadevala, da čim več pripromore k temu. Med drugim se lahko sklicuje zlasti na sodelovanje na gospodarskem polju. S tem se da tudi pojasniti namerani obisk trgovinskega ministra v Berlinu. Sem spadajal tudi sestanki med zastopniki britanske in nemške industrije. Med tem je pa prisla vojska zasedba Češke in Moravske. Ta dogodek je zbulil veliko bojanje. Lord Halifax je rekel, da pomeni priključitev skoraj osem milijonov Čehov v meje Nemčije zatajitev načel, ki jih je dodelil poudarjala nemška vlada. Sprito tega se ni treba čuditi, da tudi nekaterje druge države misijo, da bi mogla biti njihova neodvisnost ogrožena.

Dalej je Halifax dejal, da se nadaljuje razgovor z nekaterimi vladami, da se izdajo ukrepi za obnovno zaupanje, vendar pa za zdaj še ne more povečati podrobnosti o tem.

Nato je lord Halifax omenil obisk poljskega zunanjega ministra, polkovnika Becka v Veliki Britaniji. Rekel je, da daje ta očisk prisluh za vnaprej proučitev mnogih problemov, ki spadajo v splošno korist. V času ko je britanska vlada proučevala položaj z željo, da bi čim več pripravila položaj skoraj nemška vlada. Sprito tega se ni treba čuditi, da tudi nekaterje druge države misijo, da bi mogla biti njihova neodvisnost ogrožena.

Lord Halifax je dalje dejal, da si v Nemčiji razlagajo nastop Velike Britanije kot nekakšno željo po obkolitvi Nemčije. Ni trditve, ki bi bila bolj oddaljena od resnice, kako to državu v oblikovanju, je izjavil lord Halifax. Minister se je nato dotaknil vprašanja skrb nekaterih nemških sosed, in dejal, da je njihova skrb nastala iz njihovega iskrenega prepričanja, ker se to države misijo, da so dejansko v nevarnosti. Naša gesta napram Poljski pomeni preobrat v britanski politiki. Za ta preobrat smo se odločili brez kakšnega sovražnega čustva do katerekoli države. Tako smo ravnali samo in edino v upanju, da bomo s tem utrdili mir in stalnost v Evropi.

Po teh izjavah lorda Halifaxa, ki so bile v zbornici sprejeti z velikim odobravanjem, sta govorila glavna parlamentarna

Vprašanje Dardanel zopet v ospredju

Pariz, 4. aprila AA. Minister za zunanje zadeve Bonnet je sprejel včeraj popoldne angleškega, ruskega in turškega poslanika. »Matin« poroča, da je Bonnet razpravil z turškim poslanikom v prvih vrstah v vprašanju prehoda vojnih ladij skozi Dardanele. »Ordre« trdi, da je bil obisk turškega poslanika v zvezci s pologom v Aleksandretskem sandžaku in da je turški poslanik sporočil francoski vladni, da bodo turške čete v kratkem zasedle ven sandžak.

Ustoličenje protektorja Neuratha v Pragi

Berlin, 4. aprila w. Jutri bo prevzel protektor nad Češko in Moravsko v. Neurath svoje uradne posle v Pragi. Prevzem poslov bo javen in slovenen. Neurath bo prispel ob 10. s posebnimi vlaščami general Brauchitsch pa bo že ob 9. dopoldne pristal na letalom na letališču v Pragi. Prijetna bo velika parada 3. nemške armadne zbor, ki bi bodo prisotvali tudi predsednik dr. Hacha, zastopniki češkoslovaške vojske, policije in praski župan. Vsa javna poslopnja bo v proslavo tega dogodka okrašena.

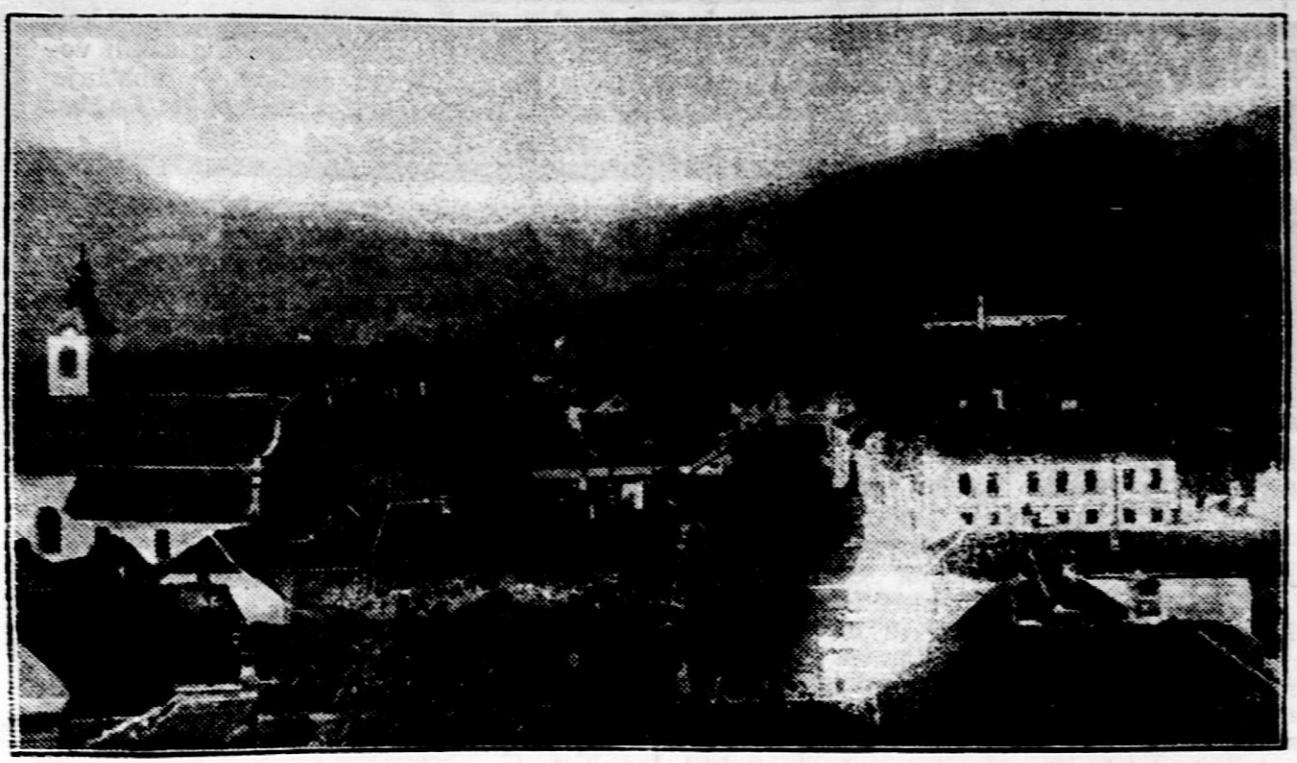
Ker je red in mir na Češkem in Moravskem zopet zagotovljen, je kancelar Hitler kot vrhovni poveljnik nemške vojske odredil, da se večina nemških čet vrne v svoje garnizije. Del čet je že odšel.

Dr. Korošec v Italiji

Beograd, 4. aprila AA. Predsednik sejma dr.

Kamniški umetniški problemi

Merodajni gospodje naj vsaj poskrbe, da glave Kamničanov ne bodo v nevarnosti

Kamnik, 3. aprila

Samčev predor v Kamniku je znan širok domovine, vsaj tako kot Kamnik sam. Saj skoro ne morete priti v mesto, ne da bi zadeli vanj, oziroma šli skozenj. Samčev predor pa prav za prav ni predor, vsaj ne železniški, bolje bi ga kriсти prekop, prekop pa zopet ne bo prav, saj po njem ne teče voda. Pa naj se o tem predoru ne teče, temveč prav lepa cesta mpredoru ne teče, temveč prav lepa cesta, ki ji niti ne moremo zameriti, da je včasih (samo včasih) blatna, drugič pa pršnja; takor je pač vreme. Eviden je treba, da ni sámo človeško razpoloženje odvisno od vremena. Odlike Samčevega predora so obojestranske visoke obcestne škarpe, po katerih zaslugi imamo ob slovesnostih najlepše galerije. Zdajgor je namreč lep razgled na cesto; da bi se gledalci preveč ne utrudili, so na robu napravljene ograje, pa tudi klopicce so tam. S predora pa se kvíšku tudi lepo vidi, počebno ce stoji ob ograjah nežni spol.

Izpred Samčevega predora pelje desna pot na Mali grad, leva pa na Dančkov hrib, odnosno na Zale. Torej dva hriba stojita na vsaki strani; pa etudi sta še bolj znateni kot predor sam, bi ju dalje ne omenjam, — saj sta bila tako Mali grad kot Dančkov hrib že dovolj opisovana in celo opevana, — če ne bi igrala ravno sedaj važne vloge v igri, ki ji prav za prav ne vemo naslova, katero pa rezira občinska turistična politika. Kakšna je ta vloga, boste zvedeli pozneje, najprej treba povedati, da je naš Mali grad z grajsko kapelico vred tako slavnega razvalina, da služi starodavnemu lepemu in romantičnemu Kamniku za simbol, saj je na njem osredotočeno skoraj vse, s čimer se Kamnik ponaša: ljubost, romantična in idila. Po sv. Veroniki znamenita kapelica na dolnjem koncu hriba še trdno stoji in se ni treba batiti, da bi združila v prepred, etudi je zidana na navpični skali. V pri-

jetni zavesti, da bo njeno življenje še dolgo, o njej ne bomo izgubljali besed. Nасротно па nas pogled na razvaline gradu samega sili k premišljavanju o minljivosti vseh posvetnih stvari. Sicer je to premišljavanje bolj zadeva tistih, ki jim je žal za nekdajnimi časi, vendar ne moremo prezreti dejstva, da so te razvaline zdaj naše in da je zato naša skrb, da jih ohranimo, če ne radi ohranitve lepote in romantične, vsaj kot znak, da so tuji, ki so tu gospodarili, propadli. Ce pa tudi zato ne, pa — in to je zadnji argument, — da se nam vse skupaj ne podere na glavo.

To bo pač dovolj težak argument, pa ne mislite, da je to šala. Glejte, ljudje božji, ali je kaj čudnega, te razvaline razpadajo? Saj je to usoda vseh takih reči. Oni dan se zaviljo par skal v predor in veriga, da niso bile zadnje, kakor niso bile prve. Strokovnjaki trdijo, da so razvaline potrebne restavriranja, drugače imamo se kaj pričakovati. Kaj lahko dočakamo, je jasno: v boljšem slučaju bo padel kakem občudočemu stolpu ali celo obrezenemu domačemu kamen na glavo, v slabšem primeru pa se bo kar cela razvalina sesula v Samčev predor. S tem bo vprašanje ohranitve naših starin in znanimosti na pol že rešeno. Razvaline bomo lahko kar tam postili, pa zgradili nov predor, ki pa se ne bi smel imenovati več Samčev, temveč bi po vsej pravici moral nositi ime tokratnega graditelja. Pravijo, da je lastnica Malega gradu Meščanska korporacija, ki pa — razumljivo — nima denara za restavriranje. Zato ponuja, oziroma je ponujala ves Mali grad z razvalinami vred kamniški občini za ceno — reci in piši — enega dinarja, kar pa občini ni šlo v račun. Zakaj, ne vemo, cena vsekakor ni previška. Kdo bo preprečil nadaljnje razpadanje razvalin, nam ni znano. Tudi si ne moremo misliti, kakšno stvar bi na hrib postavili, da bi lepše izgledala kot ta »podrtja«. Bilo, ka-

kor bilo, glavno je, da merodajni faktorji poskrbe za to, da glave Kamničanov ne bodo v nevarnosti. V Kamniku je že tako, da moraš najprej skrbeti za svojo glavo, kar ni prav niz čudno, saj te enkrat ograža Stari grad, drugič Mali grad, za samo romantiko pa je vseeno škoda življenja.

Na drugi strani Samčevega predora je omenjeni Dančkov hrib, ki tukaj dopolnilo nasproti stojecemu Malemu gradu. Na njem stoji gradec (ne razvalina), pravata trdnjava, zidana v šesterokotu, ne celo osmerokotnik. Njegovi zidovi so strašansko debeli in je sploh živ spomin na stare dobre čase. Ta grad je sedaj last Rauterja, svoječasnega tukajšnjega okrajnega veterinarja, ki biva nekje na jugu. Blizu ceste, prav nad predorom stoji še nedozidan slikarski atelje akademika slikarja g. Cudermana. Reklamo nedozidan, kajti g. Cuderman namejava postaviti še prizidek, ki bo služil za slikovno galerijo in podobno. Res, vse kaže, da bo ta nova stavba v umetniškem pogledu velika pridobitev in nov člen v verigi lepot našega mesta in da bosta oba hriba tworila slikovito in harmonično celoto s svojimi starinskimi ostanki na eni ter z modernim slogom zidano stavbo na drugi strani. Dotlej bi bilo vse v redu. Težave pa bodo nastale, ko bo do ateljeja treba napraviti dohod, kraj in umetniškim potrebam primeren. Sedanje steze res prav nič ne odgovarja, saj jim še plezalec komaj pride do zivega. Briljante glave pa so sklepale: ker imamo vse na okrog same galerije, med njimi nad železniškim predorom v najožjem stiku z Dančkovim hribom tako zvane »Zupanove galerije«, čemu jih ne bi napravili tudi tu. Za sprejhalce bo tu od najlepši pogled na postajo, sončno je pa tako, da bomo lahko sredi januarja uživali ultravioletne žarke. Občinstvo bo torej napravila galerije. Pa je se ena ovira tukaj: svet je last Rauterja, ki je za ureditev zanemarjenega bregata potrošil precej denarja, katerega bi bilo treba vrnila. Briljante glave so spet študirale in jo pogruniale. Ugotovilo se je, da je bil svet svoj čas last občine, občina ga je prodala g. Rauterju, ni pa poskrbela za potrebno nadzorno odobritev in izvršila prepisa v zemljiški knjigi, zadevni sklep občinskega odbora ne velja več in je torej svet še vedno last občine. In tako je sledil občinski odlok, ki zapoveduje posestniku da mora odstraniti vse, kar je zgradal za časa svoje posesti, ker je delal brez dovoljenja občine. Kakor smo slišali, stvar še ni končana, ker g. Rauter s tako rešitvijo ni prav zadovoljen. Naj se izteče zadeva, takor hoče, občini je treba priznati, da gre v svojem umetniškem stremljenju preko vseh ovir in če bo delo tako napredovalo, bo Kamnik kar se da lepo mesto. Tudi industrijo, ki tako zelo moti idilo našega mesta, bomo počasi odpravili.

Samo nekaj bi bilo še priporočiti k vsem tem problemom. Dočim občina ni marala Malega gradu niti na en dinar, je pripravljena posestniku Dančkovega hriba napraviti velike stroške, vse v interesu in v blagor Kamnika.

Za posamezna igrišča je za občinstvo razpoložljivih mest (po odbitku mest, ki jih mora prireditveni odbor po predpisih dati na razpolago tekmovalcem, funkcijarjem in novinarjem):

Olimpijski stadion okoli 60.000, olimpijski plavalni stadion 12.500, veslaški stadion 11.500, dirkališče 7000, dvorana veselje (rokoborba, boks, sabljanje) 9000, igrišče Paillontetta 22.500, konjsko dirkališče 8500, strelische v Malmi 13.500, letališče v Jämijärvi 20.000 in borišče v Westendu 2500. Za maratonski tek in za kolesarsko dirko na cesti ter za jadranje je prostora za neomejeno število gledalcev.

Potovale pisarne morajo do konca junija t. l. poslati prireditvenemu odboru v Helsinkiju prošnje posameznih interesentov za olimpijske vstopnice. Kdor iz Jugoslavije se torej zanimal za olimpijske igre, nej se do konca junija obrene na »Putnika«.

Prireditveni odbor je ukrenil vse potrebitno, da omogoči prijateljem sporta na Finsku gledanje tekem. Za prodajo vstopnic na Finsku so kandidate razdelili na dve skupini. Prva je »favorizirana« in spadajo vse vtiči v sedanjem odborniku, vodje in tekmovalci, ki so se v sportu na katerekoli način izkazali. V to skupino spadajo tudi vse ustavnove, društva, savezi in klubi, ki so pripromogli k napredku finskega sporta. Še le bodo ti favorizirani načrti in kupili vstopnice zase, bo prišlo na vrsto širše občinstvo. Ko je prireditveni odbor soglasno osvojil ta sklep, je hotel t. s. enkrat manifestirati, da bodo XII. olimpijske igre 1940 v Helsinkiju v prvi vrsti sportna svečanost za sportnike...»

Tudi pri prodaji olimpijskih vstopnic za inozemstvo je prireditveni odbor postopjal po istem načelu. Za vsako državo posebej je zahteval predlog narodnega olimpijskega odbora dotedne države. Polovica vseh vstopnic je razdeljena med 60 povabljenih olimpijskih držav, pri čemer se je gledalo na njih položaj in zanimanje občinstva. V večini primerov so prevzeli razprodajo vstopnic potovnimi uradi, ki so jih predlagali narodni olimpijski odbori. V Nemčiji je sam olimpijski odbor pobrighal za prodajo vstopnic.

Skupno je okoli 400 različnih vrst vstopnic za tekme 16 sportnih panog, ki so na spored XI. olimpijskih iger 1940. Cene teh vstopnic se gibljejo od 10 do 250 in so razdeljene v štiri skupine: dve na sedež, dve za stojisko. Lastnik vstopnice bo lahko 15 dni gledal tekmovanje najboljših tekmovalcev sveta. Gledalec iz inozemstva, ki želi kupiti vstopnice za olimpijske igre 1940, naj v potovalem trdu svoje države zahteva formular za naročilo olimpijskih vstopnic. V Jugosloviji opravlja to delo »Putnik«. Ko je ta formular izpolnil in ga poslal trdu za vstopnice v Helsink, bo prejel odgovor s točno navedbo mesta, ki mu ga ta urad predlagajo in izkazilom cen. Ko bo ta odgovor prejel in plačal določeno svoto, bo v začetku leta 1940 dobil naročeno in plačane vstopnice. Tak način poslovanja daje prireditvitem sicer mnogo dela, je pa za kupca izredno enostaven. Vstopnice za igre v Helsinkiju veljajo le za dotedno prireditven in za doloceni dan, torej znameno drugate kakor je bilo v Berlinu. Vstopnice bodo tiskane kakor bankovci, da bi na ta način otežkočili in onemogočili ponarejanje.

— Mladinska prvenstvena tekma SK Celje : SK Jugoslavija 3:1 (2:1). Po finalni tekmi Bratstvo : Atletički se je pričela prvenstvena tekma mladih SK Celje in SK Jugoslavija. Mladina Celje je bila v prvem polčasu v premoti in je že v začetku začela dva golja. Nato je mladina Jugoslavije z enajstmetrovico zmnila na 2:1. Po odmoru je Celje nekoliko popustilo, Jugoslavija pa je zmedla igrati odločnejšje. V 22. minutu je Celje povabilo na 3:1. V 27. minutu je sodnik izdejčil igralcu Jugoslavije, znekla so slani in simpatični Jugoslavijo vinci na igrišče. Sodnik je zaradi tega začutil tekmo tri minute pred regularnim koncem. Sodil je g. Veber povrnil in pomembljive.

Tragična smrt vrlega narodnjaka

Slovenogradec, 3. aprila
Z bliskovito naglico se je v prvih popoldanskih urah raznesla vest, da je nenadoma tragično preminil znani mesar in posestnik g. Anton Kuhar iz Slovenogradca. Po kosišu se je pokojnik odpravil v mesto, pa je s hišnega praga opazil, da dirajo proti domu njegovih konji, s katerimi je posiljal hlapca v pol ure oddaljeni Leden. Zaradi hlapcev neprevidnosti so konji zdvili in oddirali proti domu. G. Kuhar je takoj tekel konjem naproti ter se mu je posrečilo ustaviti jih na mostu. Pri tem pa ga je udaril v prsi oje voza, v katerem sta bila vprenača konja. Nekatere zvijaze so konji zadržale, nekaj pa je zgrudil in izdrhnih.

Pokojnik je bil rojen 1. 1888 v Zgornji Duplji pri Kranju. Po dovršeni ijdusi šoli se je izučil za mesarje v Celovcu. V Slovenskem je prispel 1. 1927, kjer je otočil znano mesnico, katero je baš lani polnomoma preuredil in moderniziral. L. 1930 se je tudi izbral svojo živiljenjsko družino v Mislinju. Pokojnik se je ves čas marljivo udejstvoval v nacionalnih organizacijah ter vedno in ob vsaki priliki pokazal svojo veliko nacionalno zavednost. Bil je tudi vsa leta narodnika »Jutra« in »Slovenskega Naroda«. Pokojnik zapušča poleg ugašenih soprog troje še v solo hodečih otrok. Zato je strašna nesreča se bolj prečesa vse prebivalstvo. Užalosteni soprosti v vrh Sokoličem Zvonku, Stanku in Roncem naše najiskrenje sožalje. Počivaj v miru!

Velik uspeh operete »Mežnarjeva Lizika« na Viču

Viški sokolski oder je dočim vsevad med naše najboljše amaterske odre

Vič, 4. aprila
Po izvrstni uprizoritvi Haškovega »Dobrega vojaka Švejka«, ki je pred letom petkrat napolnil sokolsko dvorano, smo bili v nedeljo 2. t. m. prijetno presenečeni na nadopereto »Mežnarjeva Lizika«, ki se jo naši marljivi igralci in igralke uprizorili v režiji popularnega režisera in komika br. Viktorja Ambroža. Opereta, ki je za naše odre priredil starosta br. Jaka Špicar, je dosegla na Viču velik uspeh. Občinstvo je zasedlo dvorano do kraja in mnogi morali oditi, ker je zmanjšalo vstopnic. Viški sokolski oder je z nedeljsko opereto dokazal, da spada med naše najboljše amaterske odre, le žal, da primanjkuje delovnih moči, saj so igralci in igralke vsaki večer zapošleni ali v telovadnic ali na odru, zato ne smemo nedeljske uprizoritve motriti s preveč kritičnim ocenom.

Naslovno vlogo je igrala nova, mnogo obetajoča moč sestra Slavka Skarzova, ki je svoj prvi krst na našem odru rešila nadvise častno. S svojim zvonkим sopronom je zadevila gledalce in bila deležna topleske priznanja. Sploh je s svojim prvim nastopom pokazala, da bo postala še izborna igralka. Starega mežnarja, očeta Lizike, je zadovoljivo igral br. Budja, ki je šele v zadnjem tednu vskočil in tako omogočil nastop. Špocketa je bil nekoliko vznemirjen, v tretjem dejanju pa se je povsem vživel in rešil svojo nalogo zadovoljivo. Brat Budja obeta še mnogo in bomo z njim pridobili dobrega igralca. Gostilnčar, br. Kemperla je bil prav dobr, svojo pevsko nalogo je rešil nadvise častno. Odična je bila spet naša stará igralka s. Binca Thalerjeva v vlogi Čilke, sestre gostilnčarja. Salve smeha je zbujala s skupnim nastopom letoviščarja Krofa, br. Galiča, ki ga je podal izredno učinkovito. S svojimi duetni sti zbuja

vihar navdušenja in ploskanja pri odprtih sceni. Dobro se je uveljavil tudi dr. Dušan Svit br. Stularja, ki je s svojim nastopom pokazal prav lepe igralske zmožnosti. Izredno zabaven par sta bila tudi profesor Solar br. Demšarja in njegova žena Irma, sestra Ančke Bufolinove, ki sta svoji vlogi v prozi in pevskem pogledu rešila zelo dobro. S. Bufolinova je nastopila na našem odru prvič in se je v svojo vlogo povsem zvivel. Tudi njen ljubek pevski organ je mnogo prispomogel do uspeha. Želimo, da bi postala s. Čilka, občinstvo pa je mnogo pričakovalo.

Pohvalno moramo omeniti tudi zbor fantov in dekle, ki je pevsko partie zapel odlično s spremeljanjem orkestra pod takirko br. Janeza Grdine, ki mu izrekamo za njegovo požrtvovano sodelovanje bratsko zahvalo. Mnogo zbabave so zbujujali tudi gasilci, ki se jim je občinstvo od srca smejalo. Scenerija in razsvetljiva sta bili prav dobr, odmori kratki, ki jih je izpopolnil sokolski orkester Nasobajočim, posebno pa br. režiseru Ambrožu in dirigentu br. Grdini, izrekamo svojo bratsko zahvalo in vse priznanje. P. n. občinstvo obvezčamo, da bomo opereto ponovili na belo nedeljo 16. t. m. in vabimo k obilnemu posetu — at.

Roparski napad v Kalca pojazenjen Zločinci izsledeni in aretirani — Štiri vasi na lov za dvema zločincema

Brežice, 3. aprila
Citateljem »Slov. Naroda« je gotovo že prav dobro v spominu roparski napad v Kalca pri Leskovcu, ko sta dva zakrnika zločinka vdrila v sosedno Naraglavovo zidaničko v domu v noči od 17. na 18. januarja in hišo posestnika Zorka Janeza iz izsilila od ženo Jožefo 4000. — din. Razbojniki sta najprej vlomlia v sosedno Naraglavovo zidaničko, da sta dobila lesteve, nato pa sta vlomlia vrata in začela toljiti spetega Zorka po glavi s hrastovo lato, katero sta odtrgala od večnih vrat. Vendar pa se je posrečilo Zorku pobegniti in poskusiti sosedu na pomoc. Zločinci sta napetila samokrene na prestrašeno Jožefo in izsilila od nje 4000. — din. Preden je prišla pomor, sta napadala že pobegnila. Zorko je dobil tedaj težke poškodbe na glavu in je bil prepeljan takoj v krško bolnično, kjer je ležal skoraj meseči dni.

Okolnosti so takoj pokazale, da so bili na delu ljudje, ki so dobro poznali razmere zakonov. Zorko ter vedeli, da hranita doma denar in koliko. Po izpovedbah zakonice Zorko je bilo tedaj aretiranih več osumljencev, med njimi tudi Pirc Jože, 35-letni posestnik iz Vrhulj pri Leskovcu. Kljub dokazom, da je omenjenega dne skrival pri sebi Lekšeta in da je dan pred razbojstvom posiljal svojo hčerkko Marijo s pismom k nekemu sosedu ter ga prosil, naj mu posodi samokres samo za en dan, se mu je posrečilo dokazati, da ni bil soudežen pri razbojstvu in bil je izpuščen. Vendar pa je ostal sum na njem in Lekšetu, kateremu se je posrečilo takoj po zločinu pobegniti v Zagreb.

Sedaj se je pokazalo, da so imeli orožniki prav, ko so osumljili Lekšeta, da so v sosedje že obkolili gozd. Ko je Oštrir opazil svoje zasledovalce, je začel bežati in jih groziti z nožem. Končno pa je potegnil repetirko iz čepa in hotel strelijeti, a ga je eden izmed zasledovalcev v samoborambi prehitel in mu z lovsko puško prestreli roko, nakar se je Oštrir miroval. Vaščani so prepeljali srečno v Male Vodenice, kjer je bil že Lekšet ter ga tam obvezali. Ko so prispeali oroznik, je bilo že vse gotovo in so jih takoj izročili obupniki. Kljub temu je Lekšeta v Zagrebu zadržan do konca

Uspehi požrtvovalnega delovanja KJS

Letošnji občni zbor je bil zelo dobro obiskan — Na podporah je izdalо društvo lani 12.799 din

Ljubljana, 4. aprila
Tradicija je že, da Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani posla račune svojega plemenitega delovanja vsako leto na svetno nedeljo. Tako je bilo tudi letos. Tudi letosnjega zelo dobro obiskanega občnega zabora so se udeležile številne delegatke krajevih odborov zlasti iz obmernih kraljev. Udeležili sta se ga tudi podpredsednica Jugoslovenske ženske zveze go Govekarjeva in predsednica banovinske zveze ga Engelmannova. Občni zbor je vodila predsednica Fernanda Majarjanova, ki je prvi pozdrav naslovila Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji ter kraljevskemu domu. Z občnega zabora so bili poslane vdanostne brzozovke kraljevskemu domu in pozdravi Kolu srbskih sester v Beogradu. Predsednica je posvetila tople besede v spomin ustanoviteljice in častne članice Kola v Ljubljani Franje Tavčarjeve. Kolo je pa lani izgubilo tudi tajnico Ano Celnarjevo in članici Karlo Sapiljevo in Erljivo.

Tajniško poročilo je podala tajnica Iva Kokaljeva. Društvo šteje 31 podružnic in 28 poverjenih, kjer prav tako kakor ostredu državno izkazujejo letos zelo lepe uspehe. KJS Ljubljana z vsemi podružnicami vred je član Jugoslovenske ženske zveze Beogradu: matično društvo kakor tudi vsaka podružnica, imajo pravico glasovanja na občnih zborih zvezre.

Društvo se v glavnem izjavlja v človekoljubnem delovanju. Največjega pomena je med socialnimi akcijami društva pomoč, ki jo nudi Kolo revnini otrokom v domu v Kraljevici, kamor je lani odposlalo na okrevališče nad 120 otrok. Med društvenimi akcijami v preteklem poslovnom letu je treba predvsem omeniti obdarovanje 52 starškov in stark na praznik zedinjenja, a eden najlepših praznikov za društvo je vselej dan, ko priredi veliko božično. Tudi lani je bila njegova božičnica ena najlepših človekoljubnih prireditve v Ljubljani. V veliki dvorani tehnične srednje šole se je zbralo nad 400 obdarovancev. Obdarovani so bili z obliko, obutvijo in jestvinama.

mi. Lep uspeh božičnice je treba predvsem pripisati marljivim odbornicam, ki so zbrale toliko lepih daril za revne.

Pred dnevi smo videli Kolašice na cestah, kjer so prodajale oljkoje vejece ter tako zoper zbirale sredstva za plemenite nameñe. Zel mnog je bilo notranjega društvenega dela kar kaže število prejetih dopisov (3000) in posrezenje v odpisanih dopisov (1000). Matično društvo je vedno v zvezi s svojimi številnimi podružnicami in poverjeništvom. Med društvenimi plemenitimi akcijami je treba še omeniti, da je društvo obdarovalo na materinski dan 40 mater delno z živčem, delno z denarno podporo. Razen tega pa društvo tudi stalno podpira več dijakov (tudi visokošolcev), da se prebijajo skozi šolo do življenja.

Tudi blagajniško poročilo, ki ga je podala gđa: Ljubljane, nam dokazuje, kako de avno je bilo društvo, saj je bilo de narne prometa nad pol milijona dinarjev (593.606). Dohodki so znašali 297.355 din, izdatki pa 296.251 din. Društvo je prejelo lani skupno 6.550 din podpor, samo je pa izdalо na podporah 12.799 din. Glavna blagajna izkazuje, da je imel dom Franje Tavčarjeve v Kraljevici 171.856 din dohodkov in 159.112 din izdatkov.

Dom je bila lani odprt 15. maja, vendar se je izkazalo, da je bilo tudi se tedaj prezgodaj zaradi slabega vremena. Toda že je dom sprejet pod svojo strohe podmladek Jadranske straže Šentjakobsko dekliske (meščanske) šole iz Ljubljane, skupno z učiteljicami 30 gostov. Skupno je pa bilo do julija, dokler ni bila sprejeta deska kolonija (86 dečkov), 64 gostov, 41 odralih in 23 otrok. Med temi je bilo brezplačno v oskrbi 12 gojenje ljubljanske gluhonemice. Avgusta je bila v domu dekliske Pizzolato po Carla Goldoniju imenitni benečanski komediji »I Rusteghi« v neprestani napeti akciji.

Pred petimi leti sem zapisal, da sam vesel premierske predstave, ki je brez dvoma eno najbolj skrbno in fino pripravljenih in temperamentno izvajanih del, kar smo jih imeli v zadnjih letih. V soboto smo gledali obnovljene »Štiri grobjanec v še lepsi, popolnejši obliki, z istimi solisti, z istim dirigentom in reziserjem. Le dve partijs sta presli z Zupevcem v Rusu na V. Heybalovo in F. Lupšo.«

Toda gledališče je bilo za premiero izredno slabo obiskano, cele vrste stolov so bile prazne, zato tudi ni bilo tistega toplega občutja in navdušenja, kakor pred petimi leti. Začak so ljudje izostali in niti premierski abonentje niso prisli, ne morda so jih zadržale druge predrede ali pa zaradi večnega odlaganja velenja iznova napovedovane, a doslej netradije nove uprizoritve Grobjanec niso imeli več vere, da bo to pot zares. Zelo občutljivo je dejstvo, ki ga je kriva operna uprava, zakaj val gripe je zajemal pač tudi naše soliste in jih je med deseterico pvecv kar zapored nekaj občelo.

Zato pa danes s tem večjo vnenimo opozarjam na to odlično predstavo, ki po svoji umetniški kvaliteti, originalnosti, vednosti, humorosti, zlasti pa s svojo pravlepo izvedbo zasluži največje zanimanje.

Wolf Ferrari je sodoben skladatelj, či-

treba strankam samim skrbeti za naklanjanje ali razkladanje, če hočejo izvršiti prevoz hitro brez zamud. S to točko je bil dnevni red izčrpán in se je g. Berjak vsem zborovalcem toplo zahvalil za sodelovanje, posebno pa gg. Gorjancu, Globocniku iz Tržice in Kožmanu za temo pomoci, ki so mu jo nudili pri delu za združenje skozi vse leto.

Položaj nižjih mestnih uslužbencev

Ljubljana, 4. aprila.
Glede na notico, objavljeno 27. marca je po nekaterih uslužbenih padel sum name, da sem nji pisec. Zato pisca te noste prosim, da se mi javi in se v njegovim trditvam pridružujem. Ker je Društvo nižjih uslužbencov obšodilo pisca v četrtojki številki »Slov. Naroda«, moram jaz njegev trditve potrditi in ugotoviti tole:

Res je služitelj, ki opravljajo službo

slug in znaša njihov zaslužek na uro din 45. Res je, da so dnevnici, ki njihova

služba trajala pri mestni občini ljubljanskem od 6 do 10 let, res je, da so pogodbeni uslužbenci istotako dolgo v magistratini službi, ne da bi prišli do imenovanja v pravnične kategorije ali skupine. Res je, da so trošarski pažniki že od 6 do 10

let v službi pa še niso pragmatični. Res je, da so bili na raspis za trošarske pažnike nastavljeni oni, ki so šele službo nastopili pragmatično. Res je, da čaka uslužbence napredovanje iz III. kategorije 1. platične stopnje več let, da dobri drugo platično ali tretjo platično stopnjo, čeprav ni v disciplinarni preiskavi n je tako v prvi platični stopnji namestu v tretji. Res je, da ne trdim, da je temu kriti mora da gospod župan,

Res je, da društvo omoja pisca, ker je pa zasega nekoga gospoda na magistratu. Začak? Ako ni kritice, naj dotični gospod to sam pojasni, saj je vrnoven šef personala in ni treba prepukati tega drugim.

Res pa je tudi, da je bil na zadnjem občnem zboru društva le odbor in par članov, niti 20 po številu, z odborom. Koga naj potem osoja? Res pa je, da to ni prava pot, da se moramo oglašati, vendar je tako, ker so rešitve, ki jih vlagamo negativne. Res je, da bi z nimi uslužbenici v borbo za zboljšanje položaja, kakor nam je svedeno objabil, ko še ni bil to, kar je zdaj, da nas ne bo pozabil, in bi ga mi ob upokojitvi imeli v lepem spominu. Tačko pa bomo veseli, da ej občinska uprava napravila dobro delo. Magistratni sluga Anžur Tomaž.

imajo svoje otroke pod boljšim in večjim nadzorstvom.

— Lep napredok kulturne ustanove. Občni zbor, železničarske jubilejne javne knjižnice, ki bo v letošnjem letu slavila 10-letnico svojega obstanka, je pokazal razveseljiv napredok te kulturne ustanove, na katero so dolenjski železničarji lahko ponosni. Ob lepi udeležbi članstva se je občni zbor vrnil v knjižničarski lokalni pri-

g. Obreži. Dolgoletni in požrtvovalni, predsednik g. A. Kavšek, šef prometne službe,

je v kratkih besedah očital delovanje in smernice železničarske javne knjižnice, ki se je v kratkem razdobju pridobil slovenske kulturne poslanstva med Dolenji.

Iz poročil je razvidno, da znača celotno premoženje din 75.000. Knjižnica posebuje 2100 slovenskih in nad 1000 nemških knjig.

Ceš leto se je nabavilo 80 slovenskih in 25 nemških knjig. Obiskovalcev je bilo 2200, ki so si izposodili nad 4000 knjig. Rednih članov je 110, izrednih 98. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika pri-

ljudijeni šef promet, služba g. A. Kavšek, za tajnika kontrolor g. I. Božič, za knjižničarja in blagajnika marljivi g. Fr. Vovk, žel. uradnik, za njegovega pomočnika pa prometnik g. Bonc Stanko in sprevodnik g. Hribar Jože. Knjižnica je bila ustanovljena na 1929 leta na pobudo tačasnega šefa

prometne službe g. Potocnik, ki je bil za svoje zasluge, pred leti izvoljen za častnega predsednika knjižnice. Njen začetek je bil slika skromen. V predalih je bilo le okrog 300 podarjenih knjig. Za vztrajnim delom pa je stevilo knjig iz leta na naraščalo in preškočilo sedaj že čedno številkovo 3000. Knjižnica je edinstvena tovrstna prosvetna železničarska ustanova, ki

opravlja važno prosvetno delo ne samo med našimi železničarji, temveč tudi med Novomeščani, katerim knjižnico najtopjevno priporočamo, da postanejo njeni člani.

— Nerazčlenena zadava. Svoječasno smo poročali o gredi aferi, ki je vzbudila močan odnev v naši javnosti. Dogma so se nekatera imena pverzvezne, katerih število

je bilo za naše male podeželsko mestece več kot preveliko. Zagotonet strel na Seidlovi cesti, ki je podrl na tla enega glavnih krijev, je povzročil, da so prišli številni družbi na sled. Druga skrivnostna žrtve te držube je bil intimen prijatelj prvega, ki ga je strel podrl na Seidlovi cesti. Mož, ki bi lahko marsikaj povedal o delovanju razuzdancem, si je sedil sam.

Vrgel se je pod drveči vlač. Predele je sed v prostovoljno smrt, je ljudem tožil, za-

kaj prvega vrag že davno ni vzel. Oba žalostna primerata dala ljudem povod za razno ugibanje in sumnjenja se drugih pri stvari popolnoma nedolžnih oseb. Spritočno te dejstvo novomeščana javnost želi, da se v interesu javne morale zagoteka razčleni in kriči pozovejo na odgovornost.

Iz Ptuja

— Dramsko društvo ponovi v tork 4. t. m. veseloigro »Burko o ježičnem dohtarju.«

— Zaključek servirnega tečaja, v sobotu zvečer se je vršil v zgornji dvorani zaključek servirnega tečaja, ki ga je priredilo Združenje gostilničarjev. Tečaj so večinoma obiskovali sinovi in hčere gostilničarjev iz Ptuja in okolice. Tečaj, ki je trajal 10 dni, je pokazal velike uspehe. Zaključka se je med drugimi udeležil tudi mestni župan g. dr. Remec.

— Pri kopanju vodnjaka se je posredoval. Posestnik C. Muhič iz Trbovljev pri Sv. Andreu Sl. gor. je bil zaposen pri kopanju vodnjaka na svojem posestvu. Pri delu pa je izgubil ravnutežje in je padel v jamo. Dobil je težke notranje poškodbe in je bil prepeljan v ptujsko bolnico.

— Vlomilski tolpa arelirana. V zadnjem času je bilo izvršenih okoli 40 vlomov v vinske kleti in gospodske hiše. Orodžniki od zločinsko tolpo in se jem je sedaj posredovali izslediti. Aretiranih je bilo več oseb, ki so jih pripeljali v ptujske sodne zaporedi. Haložani so si sedaj oddahnili.

— Akademija ptujskega Sokola. V nekaj popoldne je priredil Sokol v mestni gledališču velikoj akademijo. Spreed je bil zelo pester in so naši Sokoli vse varenje izvajali. Gledališče je bilo načito polno Sokolu naklonjenega občinstva. Za sedanje čase si želimo še več takih prireditiv.

NISTA KRIVI

Stric Karel zadovoljno vleče svojo pipo. Kar drgine teta Meta glavo od svoje pletenja.

Karl upravi, ali več, da bo prihodnje nedeljno železničarska najnje poroke?

— Kaj poveč, Meta! odgovori presečeni stric Karel in pušne nov oblač dneva v stop. Kaj bi pa storila za ta jubilej?

— Nič, odgovori Meta. Mislim samo, da bi moral zaklati ti dve beli kokotki.

— Beži no, zakaj pa valsi kriči na beli kokotki za to, kar se je zgodilo pred 25 leti?

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

z vzpodbudnim govorom, ko je članstvo pozival k vztrajnemu delu, ki je glavni pogoj vsakega uspeha.

— Veliki živinski sejem v Zužemberku, ki bi moral biti 1. aprila, je bil zaradi ponova nastale slišnike prepovedan.

— Začlost dogodek. Naša mesto ima poleg ostalih prav lepo sprejetišče na kapiteljskem hribu, obdano s senčnimi konstanti. Na koncu in oben straneh drevoreda sta stoji smrekov gozd, kjer se krizajo poti in stezice. Na tem prostoru se najraje zbirajo šolska mladina, ki je največkrat brez pravega nadzorstva. Med to mladino je pred dnevi začel neki mladi izprijetec, ki je v svoji nizkotnosti sposabil nad neko deklico. Ravnlo na tem prostoru je napadel neki drugi pohtonec neko deklico, ki je samo za hip odstranila od spremstva. K sreči mu je deklica usila. Ko so spremstjevalci pohiteli v gozd za neznajmo, se je skrivil v gozdu in tako zaenkrat ušel zaslovalem in tudi pravici kazni. Da se slični žalostni pojavi preprečijo, bi bilo željeti, da se doraži sprostitev.

— Kako? Mar tale tu? — pravi Basily in počaka z roko na fanta, ne da bi ga pogledal — mar je on sam vse to napravil?

— Da, Sam. Čisto sam — odgovori mojster Lavigna zmagovalno.

IX.

— Bogme, ta rešitev »fuge« je naravnost si jajna... Pa ne samo zato, temveč tudi povsem korektna... Zares dobro, — zatrjuje mojster Basily. — Toda tu je vendarle ena napaka. Recimo tu, čemu ta dvojni višaj?

— Ker sem hotel obogatiti vašo nalogo prav na tem mestu, ki se mi je zdelo slabo, šibko... si je drznil priponnit Verdi.

— Starem Basilyju to ni bilo po volji, toda Lavigna je objel mladega Verdia.

— Dobro, mojster. Napišite mi nalogo in preden mine ura, jo vam moj učenec reši.

— Haha... tako... tako... Evo, — de mojster Basily in napiše nalogo.

X.

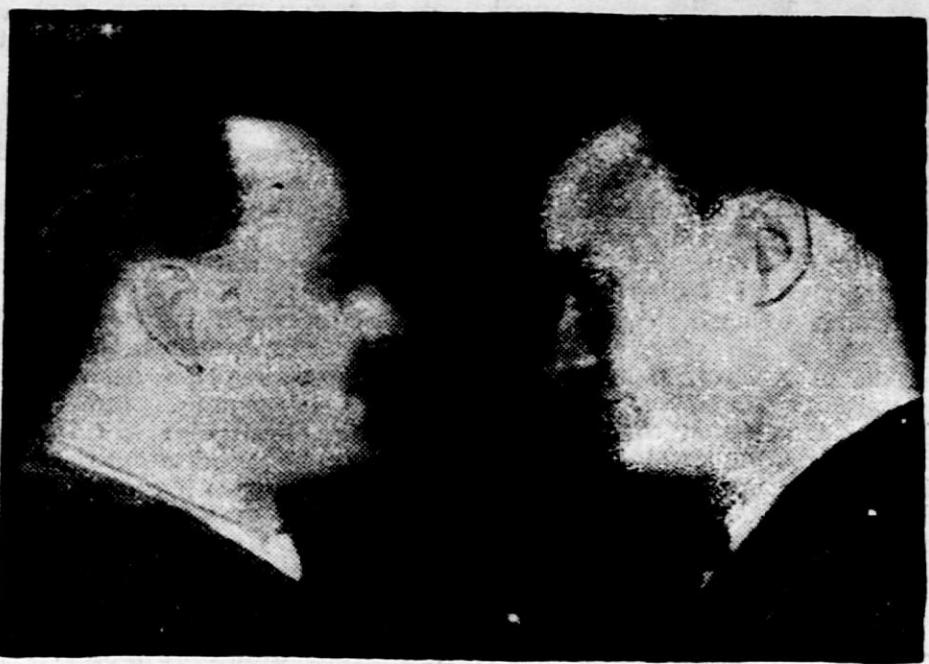
— Bogme, ta rešitev »fuge« je naravnost si jajna... Pa ne samo zato, temveč tudi povsem korektna... Zares dobro, — zatrjuje mojster Basily.

— Toda tu je vendarle ena napaka. Recimo tu, čemu ta dvojni višaj?

— Ker sem hotel obogatiti vašo nalogo prav na tem mestu

Weidmann z nasmehom sprejel smrtno obsodbo

Kako so širje branili Weidmannovo glavo — Kaj vse je povedal slavni Moro-Giafferi v obrambnem govoru

Na smrt obsojeni morilci Weidmann in Million

Pariz, 2. aprila
Smrtna obsodba Evgena Weidmanna ni bila veliko presečenje, pač pa so mnogi mislili, da bodo porotniki rešili glavo Millionu, zato je javnost najbolj presenečila smrtna obsodba Rogerja Milliona, ki je do zadnjega trčil, da je nedolžen.

Zadnjo besedo v velikem procesu proti ropraskemu morilcu Weidmannu so imeli branilci in državni tožilec Največji način v razpravno dvorano je bil v sredo in četrtek, ko so govorili Weidmannovi branilci, zlasti pa znani Moro-Giafferi. V petek je publiku ves popoldan čakala na izid posvetovanja porotnikov.

Weidmannovi branilci so si porazdelili smrtno vlogo. Advokatina ga, Renée Jardin je prikazala Weidmannu kot človeka, češ da se je jih posrečilo odkriti v morilcu lastnosti, ki pritoča, da ni popolnoma zločinski človek. Advokat Planty je iznesel svoj »fantom«, to je neznanca, ki je bil pravi morilec vseh žrtev in čigar orodje je bil Weidmann. Weidmann baje dobro ve, kje se ta neznanec nahaja, a ga noče izdati, da ne bi nemške oblasti prejanjale njegove sorodnike, ki žive v Nemčiji. Moro-Giafferi je dokazoval, da je Weidmann abnormalen človek in zato ni odgovoren za svoja dejanja, če jih je sploh izvršil. Četrtek branilec Raoult se je spravil nad kazenski zakonik in je ostro kritiziral določbo, da more biti kod na smrtno obsojen.

Kakov smo že poročali, je Giafferi zahvalil, da Weidmannova prečesa se drugi psihiater. Določen je bil dr. Detis.

Dr. Detis je izjavil: Weidmann je popolnoma normalen, ne boluje za kriptohidijo, spolne bolezni ni nikoli imel. Nišem mogel ugotoviti nobene funkcionalne niti anatomiske anomalije.

Pledejaj advokata Moro-Giafferija je vedno senzacionalen dogodek. Zato je razumljivo, da je publiku napomnila do zadnjega koticka porotno dvorano v Versaillesu. Tudi Giafferi se je najprvo spravil nad kazenski zakonik, ki določa za morilce smrtni kazni. Rekel je, da porotniki lahko glasujejo za smrtno kazeno, zgodin

in zločinstvo pa tudi s smrtno obsodbo ne preneha. Nadaljeval je: Gospodje porotniki, Weidmannovo glavo imate v rokah, rotim vas, ne ubijte tega človeka, ki sicer ni norec, a je abnormalen. Potem se je branilec spravil nad obo psihiatra, ki sta izjavila, da je Weidmann normalen. Giafferi je dokazoval, da so se pihali tri že dostikrat zmotili. Naštrel je številne primere iz svoje prakse. Zgodilo se je že večkrat, da so psihiatri proglašili obtožence za normalne, nekaj dni po obsojenju na smrtno. Na javnem prostoru v Versaillesu vama bo rabelj odsekal glavo. Jean Blanc, obsojeni ste na 20 let je.

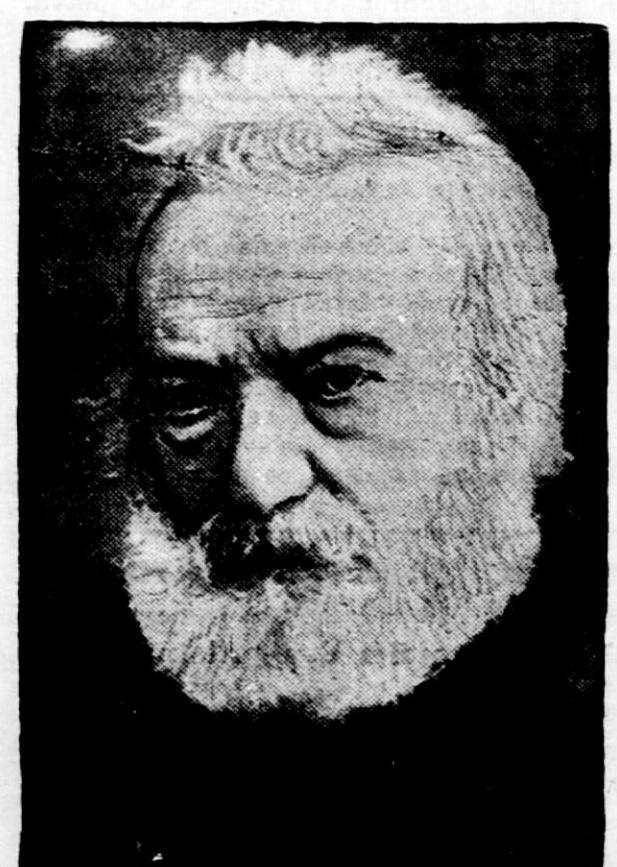
Weidmann se ni premaknil, tahek namahu mu je zaigral na ustini, ko je slišal, da je obsojen na smrtno. Million je zakričal: Toda jaz sem nedolžen! Branilec Gerald je vpljal: Kanibal! Predsednik je odredil, naj policija izprazni dvorano. Med publiko je nastal vršč in krik. Bila je ena ura ponoc, ko so Weidmann in Million odpeljali v celico za obsojence na smrtno. Okvir so jima noge in ju obločili v posebno obločilo, v katerem bosta do dneva izvršitve kazni. Million je ihel, ko so ga peljali v celico. Weidmann je pozorno opazoval, kako so mu dali okove na noge.

Drugo jutro ga je obiskala advokatinja Renée Jardin in mu predložila prošnjo za pomilostitev. Weidmann jo je zavrnil z besedami: Hvala, jaz sem že tako daleč, da nima smisla. Million je takoj podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo. Jean Blanc bo moral odseči še osem mesecev v ječi. Svojemu advokatu je naročil, naj gre k materi in jo potolači. Odkodino, ki je bila prisojena sorodnikom umorjenih žrtev, bo moral plačati Blanc, kajti samo on ima premoženje. Vsoto so precej velike. Družini umorjene plesalka delovne skupnosti bo moral plačati 100.000 francov odskodnine.

V soboto so porotniki odšli v posvetovalnico, je Million izjavil, da je bil samo orodje in da je nedolžen. Porotniki so se posvetovali skoraj 6 ur. Odgovorili so z »da« ali z »ne« na 80 vprašanj. Predsednik sodišča je predčital celo litanijo samih »da«. Prav malo vprašanj so porotniki zapisali. Moro-Giafferi je se poslednjicu posvetovalnico, je bil resil Weidmannu. Skoraj nahraili so porotnike, češ da so poslušali branilec, a slišali jih niso in splošno razumeli zakaj gre v primeru Weidmanna. Porotniki so gledali umora nemškega emigranta Frommerja in agenta Leobra, najprvi pristali na olajšljine okolnega, pozneje so pa preklicali vse olajšljine okolnosti za Weidmannina in za Milliona. Zgodilo se je že v francoski justici, da so imeli porotniki namest koga obsođiti na smrtno, pa je bil obsojen od sodišča obsojen samo na nekaj let robije, ker je sodošča upoštevalo olajšljine okolnosti, za katere so glasovali porotniki. Ko so porotniki izvedeli, da bi bil Weidmann morebiti obsojen samo na dosmrtno ječo, če bi glasovali za olajšljine okolnosti v dveh primerih, so naknadno glasovali proti olajšljim okolnostim.

Tragično življenje Viktorja Huga

Knjiga o nesrečnem zasebnem življenju slavnega francoskega pesnika

V Londonu je izšla zanimiva knjiga »Tragično življenje Viktorja Hugoa«. V knjigi je opisano nesrečno zasebno življenje slavnega francoskega pesnika. Hugo je bil lepo mož, imel je bogastvo in srečo mu je bila naklonjena. Šel je od uspeha do uspeha. Bil je genij, avtor gledaliških igier, ki so ga pravljili, se preden je bil star 30 let. Lepa Parizanka so kan norele za njim in ljubil je imel kolikor je hotel. Samo ena se ni zmenila za njegovo ljubezen. To je bila Adela, njegova zakonska žena, ki jo je pa sam oboževal.

Trajalo je mnogo let, preden je spoznal, kar je vedel že marsikdo, da ima namreč lepa temnolasta žena, ki je inspirirala njegove pesni in mu rodila štiri otroke, skrivaj ljubčka. In ko je slednji zvezdel grančko resnico, mu je zadalo to ne samo eno, temveč kar dve ramen. Ljubček Adele Hugo je bil njegov najboljši prijatelj kritik Saint Benoe. Ne samo, da mu je bila žena nezvesta, temveč ga je izdal tudi njegov najboljši prijatelj in zadal globoko ranco njegovemu samoljubju. Saint Benoe je bil zelo grd, prezgodaj so mu izpadli lasje in imel je kratke nozice, vendar mu je pa dala Adela prednost pred svojim lepišem mo-

žem. Ženske so pač vihrove in človek nikoli ne ve, kakšna pota ubirajo.

Hugo je bil preveč ponosen mož, da bi na zunaj pokazal, da ve za ženino zakonomštvo. Vrgel se je v vrtince ljubavnih pustolovščin. Ljubil je principe, igralke in sobarice. Imel je celo vrsto ljubavnih razmerij. Njegova žena je to vvedela, pa se ni prav nič razburjala. Mislija je, da gre pač za trenutne vihrovosti. Ni se motila, razen enega primera. Med drugimi ljubicami je imel Hugo tudi Julietto Drouetovo. V tistih časih je bila slovenska modelka slikarjev, igralka in žena polsveta, najlepša Parizanka. Mnogi so pa trdili, da je to tudi najbolj pokvarjena žena v Parizu.

Hugo se je zaljubil v njo na maskaradi. Takrat je imel za seboj že burno življenje. Njegova žena je trajala malone petdeset let. Ko je povabila slavnega pesnika k sebi na dom, mu je odkrito priznala, kaj vse je že doživelja. In Hugo je jih kot spovednik vse odpustil. Prodrl je moral vse dragujte in kožuhe, ki jih je imela od svojih prejšnjih ljubčkov. Preseliti se je moralata v tem stanovanju. Z nikomur ni smela občavati in po celem dnevu je morala prepisovati Hugojev rokopis. Živeti je moralata samo zanj. Bila je kakor redovnica v samostanu. Hugo je po pogostu varal, toda žena, sloveča po svojih ljubavnih pustolovščinah v preteklosti, mu je ostala zvesta.

Vsih 19 let njegovega izgnanstva v Jersey in Guernsey je živila Julietta v njegovi neposredni bližini. Tudi njegova žena, ki jo je takrat že sovražila, je prisla poznej za njim. Zaman si je Julietta prizadevala, da bi se pobotala s svojo ženo, takrat že na stopi. Pobotala sta se še poleg prvega cesarstva leta 1780, ko se je vrnili kot narodni junak v svojo domovino. Kmalu potem je njegova žena umrla. Po njeni smrti se je preselila Julietta, takrat že sivovala 70 let stara žena, v dom moža, ki ga je takoj vroče ljubila. Umrla je dve leti pred Hugoovo smrto, stara 83 let. Zadnji dve leti svojega osamljenega življenja Hugo ni mogel napisati niti besede več.

PSA IACE
Sluga gre skozi večjo velikega hotela in zvižga.

Cujte, — ga nahruli ravnatelj, — lahko bi vedeli, da je proti pravilom nasega hotela, da bi uslužbenec med delom zvižgal.

Saj ne zvižgam, gospod ravnatelj, — odgovori sluga, — iščem samo psa za nekega gosta.

Arabski junakinji v Palestini, ki se že več let živijo bore z Anglezi, so tudi dobili svojo narodno junakinjo, lepotico ali točno povezano bivšo lepotico Khadijah, ki živi zdaj v gorah in izdeluje naboje za puške upornih Arabcev. Ta junakinja je v arabskem svetu že dolgo znana in o njej kroži že mnogo legend. Toda žele, da ne greši, ki jo je zadebla, je zaslovela tako, da govore Arabci o njej skoraj kakor o junaski boginji. Ne-

Weidmann je poslušal advokata Giafferija z veliko radovostenostjo. Zdela se je, kakor da uživa spričo sijajnega govorja, s katerimi je skušal Giafferi vendar rešiti njegovo glavo.

Sodniki so se posvetovali do polnoči. Celo publiku je vedela, da bosta oba glava obtoženci obsojeni na smrtno, kajti porotniki so zanimali prav malo vprašanj. Predsednik je kmalu po polnoči razglasil sodbo. Najprvo je naznamnil, da je Colette Tricot oproščena. Tricotova je sprejela na znamilo s smehom na znanje. Zmagoslavno se je obrnila proti publiki, med katero je bil tudi njen mož, in se prijavo smejala. Million je bil nenavadno bleđ. Baril so se, da bo izgubila s tem vso udobnost, kar je je imela doma. Presečila se je v gore, kjer si se je uveljavila v skalni volumni delavnicu. Arabci ji prislašajo v zaboljih smodnik in vse drugo, kar potrebujejo za izdelovanje nabojev. Tako dela Khadijah za arabski pokret že več mesecev. Vsak dan izdelava do 600 nabojev in izkazuje s tem svojim rojakom veliko uslugo.

Sodniki so se posvetovali do polnoči. Celo publiku je vedela, da bosta oba glava obtoženci obsojeni na smrtno, kajti porotniki so zanimali prav malo vprašanj. Predsednik je kmalu po polnoči razglasil sodbo. Najprvo je naznamnil, da je Colette Tricot oproščena. Tricotova je sprejela na znamilo s smehom na znanje. Zmagoslavno se je obrnila proti publiki, med katero je bil tudi njen mož, in se prijavo smejala. Million je bil nenavadno bleđ. Baril so se, da bo izgubila s tem vso udobnost, kar je je imela doma. Presečila se je v gore, kjer si se je uveljavila v skalni volumni delavnicu. Arabci ji prislašajo v zaboljih smodnik in vse drugo, kar potrebujejo za izdelovanje nabojev. Tako dela Khadijah za arabski pokret že več mesecev. Vsak dan izdelava do 600 nabojev in izkazuje s tem svojim rojakom veliko uslugo.

Prezgodaj je nato razglasil sodbo ostanek obtožencev: Weidmann in Million, obsojeni na smrtno. Na javnem prostoru v Versaillesu vama bo rabelj odsekal glavo. Jean Blanc, obsojeni ste na 20 let je.

Weidmann se ni premaknil, tahek namahu mu je zaigral na ustini, ko je slišal, da je obsojen na smrtno. Million je zakričal: Toda jaz sem nedolžen! Branilec Gerald je vpljal: Kanibal! Predsednik je odredil, naj policija izprazni dvorano. Med publiko je nastal vršč in krik. Bila je ena ura ponoc, ko so Weidmann in Million odpeljali v celico za obsojence na smrtno. Okvir so jima noge in ju obločili v posebno obločilo, v katerem bosta do dneva izvršitve kazni. Million je bil počasno preklican v celico. Weidmann je pozorno opazoval, kako so mu dali okove na noge.

Drugog jutra ga je obiskala advokatinja Renée Jardin in mu predložila prošnjo za pomilostitev. Weidmann jo je zavrnil z besedami: Hvala, jaz sem že tako daleč, da nima smisla. Million je takoj podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

Jean Blanc bo moral odseči še osem mesecev v ječi. Svojemu advokatu je naročil, naj gre k materi in jo potolači. Odkodino, ki je bila prisojena sorodnikom umorjenih žrtev, bo moral plačati Blanc, kajti samo on ima premoženje. Vsoto so precej velike. Družini umorjene plesalka delovne skupnosti bo moral plačati 100.000 francov odskodnine.

V soboto so porotniki odšli v posvetovalnico, je Million izjavil, da je bil samo orodje in da je nedolžen. Porotniki so se posvetovali skoraj 6 ur. Odgovorili so z »da« ali z »ne« na 80 vprašanj. Predsednik sodišča je predčital celo litanijo samih »da«. Prav malo vprašanj so porotniki zapisali. Moro-Giafferi je se poslednjicu posvetovalnico, je bil resil Weidmannu. Skoraj nahraili so porotnike, češ da so poslušali branilec, a slišali jih niso in splošno razumeli zakaj gre v primeru Weidmanna. Porotniki so gledali umora nemškega emigranta Frommerja in agenta Leobra, najprvi pristali na olajšljine okolnega, pozneje so pa preklicali vse olajšljine okolnosti za Weidmannina in za Milliona. Zgodilo se je že v francoski justici, da so imeli porotniki namest koga obsođiti na smrtno, pa je bil obsojen od sodišča obsojen samo na nekaj let robije, ker je sodošča upoštevalo olajšljine okolnosti, za katere so glasovali porotniki. Ko so porotniki izvedeli, da bi bil Weidmann morebiti obsojen samo na dosmrtno ječo, če bi glasovali za olajšljine okolnosti v dveh primerih, so naknadno glasovali proti olajšljim okolnostim.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo. V sobotu popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo. V sobotu popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo. V sobotu popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo. V sobotu popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.

V soboto popoldne je advokatinja Renée Jardin zopet obiskala Weidmannina v smrtni celici in ga pregorila, da je podpisal prošnjo za pomilostitev in prizivno vlogo.